

ANTWOORDEN

SUMMER **EN DE** **KIPNUGGETSBENDE**

SUMMER EN HARRIS QUIZ

VRAAG 1: HOE KOMT SUMMER AAN HAAR KIP AURORA?

- C. Die heeft ze geadopteerd nadat de vorige huurders haar niet wilden meenemen

VRAAG 2: WAT IS ER MIS MET DE JAN-VAN-GENT DIE HARRIS OP ZEE ZIET DOBBEREN?

- B. Zijn iris is zwart in plaats van blauw

VRAAG 3: WAT BEWEERT MENEER WINGNUT OVER DE VOGELGRIEP?

- C. Dat er over de hele wereld verzonnen theorieën zijn over het virus – en die maken mensen onnodig bang

VRAAG 4: WAT GEBEURT ER IN DE IJSWINKEL?

- A. Summer laat haar dure ijsje in een plas gemberthee met scherven vallen

VRAAG 5: WAAROM WIL SUMMER METEEN WEG VAN HET ZOMERKAMP?

- B. Ze baalt van Robin en de rest van de groep

VRAAG 6: HOE EINDIGT HET BOEK?

- C. Summer krijgt een nieuwe kip van haar vader

TAALPUZZELS

SCHOTSE NATUUR

bergen	woest	zandstranden	rendieren	rotskusten	bossen
sneeuw hazen	dennen	auerhoenders	heide	kruisbekken	Leeg

Schotland is een woest en leeg land met heel veel heidevelden en naaldbossen. Je vindt er ruige rotskusten, prachtige zandstranden en hoge bergen. Zeldzame vogels als auerhoenders en Schotse kruisbekken kom je in de dennenbossen tegen. Op de hoogste, ruigste bergen wonen sneeuw hazen en ook rendieren!

ZEEVOGELS

Jan-van-genten	dolfijnen	roofmeeuwen	geluk	inwoners	duizenden
papegaaiduikers	klifvogels	topsnelheid	groep	snavels	vis

De beroemdste inwoners van Schotland zijn echter de klifvogels die met duizenden op de rotsen broeden. Verder vind je er komische papegaaiduikers met hun kleurige snavels en felle roofmeeuwen als grote jagers. Jan-van-genten duiken op topsnelheid de zee in om vis te vangen. En als je geluk hebt, zie je ook af en toe een groep speelse dolfinnen voorbijkomen.

OVERLEVEN DANKZIJ ZEEVOGELS

vissen	kussens	bewoners	dons	eieren	eilandjes
zeevogels	schoenen	overleven	papegaiduikers	winters	zee

De bewoners van met name kleine, afgelegen eilandjes waren vroeger afhankelijk van zeevogels om te overleven. Vissen rondom de eilandjes was heel gevaarlijk omdat de zee vaak woest tekeeringing.

Om te overleven vingen de eilandbewoners zeevogels als papegaiduikers en verzamelden ze eieren uit nesten. Ze maakten schoenen van zeevogelhuiden en vulden kussens en dekbedden met dons om warm te blijven in de koude winters.

GROTERE BEDREIGINGEN VOOR ZEEVOGELS

oceanen	mensen	bedreigingen	overleven	klimaat	vissoorten
zeevogels	vis	zeetemperatuur	eilandjes	stormen	balans

Tegenwoordig wonen er nog maar nauwelijks mensen op kleine, afgelegen eilandjes en zijn zeevogels beschermd. Helaas zijn er wel andere bedreigingen voor de vogels, die afhankelijk zijn van vis.

Doordat het klimaat snel verandert en de oceanen opwarmen, is de balans verstoord. De vissoorten die papegaiduikers en andere zeevogels nodig hebben om te overleven kunnen niet goed tegen de hogere zeetemperatuur. Hierdoor verhongeren de vogels. Bovendien zijn er steeds meer stormen die nesten met eieren en jongen kapotmaken. Het is nu dus lastiger voor veel zeevogels om te overleven dan vroeger! En als er vogelgriep uitbreekt, hebben de vogels het nog moeilijker.

KIPPEN

trucjes	aanhouder	superslim	gedrag	dieren	goeds
soortgenoten	lekkers	hond	eigenwijs	kleuren	clicker

Wist je dat kippen eigenlijk superslim zijn? Ze kunnen onderscheid maken tussen wel honderd soortgenoten, andere dieren of mensen. Je kunt ze ook trucjes aanleren. Zo kunnen kippen kleuren leren herkennen. Een handige tip is het gebruik van een clicker: zodra je kip iets goeds doet, kun je daar een klikje mee maken en haar wat lekkers geven. Zo leert ze welk gedrag beloond wordt. Onthoud wel: kippen zijn best eigenwijs en dus lastiger te trainen dan een hond Maar: de aanhouder wint! ☺

zaden	maiskolven	superlekker	fruit	meelwormen	vriendinnen
bessen	eten	zonnebloempitten	dank	banaan	eitje

Wat eten kippen eigenlijk het liefst? Van gedroogde of levende meelwormen worden je gevederde vriendinnen in elk geval heel blij. Maiskolven zijn ook populair. Wist je dat ze stukjes banaan en ander fruit, zoals verse bessen ook superlekker vinden? En verder zaden als zonnebloempitten. Als dank legt je kip dan vast weer een heerlijk eitje

VIRUSSEN

ellende	pokken	Virussen	levensbelang	gezond	dood
gevaarlijk	procent	Virusvrije	griepedemie	miljoen	slecht

Je denkt misschien dat virussen alleen gevaarlijk en slecht (of: slecht en gevaarlijk) zijn, maar dan heb je het mis. Het overgrote deel is namelijk van levensbelang en in een virusvrije wereld zou alle leven binnen 36 uur dood zijn.

Natuurlijk kunnen virussen ook heel veel dood en ellende veroorzaken. Denk alleen maar aan de griepedemie in 1918 waardoor 50 tot 100 miljoen mensen stierven. En in de twintigste eeuw doodde het pokkenvirus zo’n 200 miljoen mensen! Maar, zoals gezegd: meer dan 99 procent van de virussen helpt juist om onze planeet gezond te houden.

helpt	belangrijk	fotosynthese	ecosysteem	actief	verslinders
bacteriën	plankton	bacteriepopulaties	bacteriofagen	zee	zuurstof

Heel belangrijk zijn bijvoorbeeld bacteriofagen: virussen die schadelijke bacteriën opeten. Hun naam betekent in het Grieks letterlijk verslinders. Zonder deze virussen zouden veel bacteriepopulaties exploderen! In de oceaan reguleren virussen het ecosysteem en dat is heel belangrijk voor de productie van zuurstof. Elke dag eten virussen de helft van alle bacteriën in de zee op! Daardoor kan het plankton, dat heel veel zuurstof maakt, doorgaan met fotosynthese. Het is dus maar goed dat virussen zo actief zijn op aarde.

onmogelijk	cellulose	belangrijk	snelgroeiende	soorten	koeien
dominant	gezond	virussen	schadelijke	mensen	suikers

Tenslotte: zonder virussen zouden bepaalde soorten dieren en planten dominant worden. Virussen gaan op snelgroeiende populaties af en perken deze in.

Virussen helpen mensen om gezond te blijven, omdat ze schadelijke darmbacteriën maar ook bepaalde kankercellen onschadelijk maken ☺

En: virussen helpen koeien om cellulose uit gras in suikers te veranderen. Dit is belangrijk omdat het anders onmogelijk zou zijn om melk te maken.

VOGELGRIEP

vogels	Europa	eieren	procent	vaccins	virusuitbraak
pluimvee	meningen	Nederland	buitenland	probleem	miljoen

In Nederland worden meer dan 100 miljoen kippen en ander pluimvee gehouden. Bij een virusuitbraak is de kans groot dat veel vogels besmet worden. Je denkt misschien: waarom gebruiken we geen vaccin om de kippen te beschermen? De meningen zijn verdeeld omdat er in Europa geen vlees of eieren van gevaccineerd pluimvee geëxporteerd mogen worden. En dat is een probleem, want bijna 70 procent van het Nederlandse pluimvee gaat naar het buitenland.

WOORDZOEKER

vogelgriepvirus	kippenhouderijen	zoogdieren	bedrijven	buurt	otters
watervogels	epidemie	mensen	dierenarts	mens	gebieden

Wat kun je doen om een epidemie te voorkomen? Je kunt bedrijven bouwen in gebieden ver bij watervogels vandaan. En ook is het goed om geen kippenhouderijen bij elkaar in de buurt te hebben. Anders springt het vogelgriepvirus makkelijk over. Dat kan trouwens ook op zoogdieren als zeehonden en otters. En de mens? In 2003 is er in Nederland een dierenarts besmet geraakt en overleden. In China zijn er vroeger veel meer mensen aan de vogelgriep overleden – maar zoiets kan alleen als de virusversie zich aanpast. Dit heet ‘mutatie’.

IN QUARANTINE

quarantaine	pestlijder	pest	bezittingen	buurt	besmettelijk
burgers	gevaarlijk	stok	Stro	dieren	slachtoffers

Als mensen of dieren door een gevaarlijk virus worden getroffen en daardoor besmettelijk zijn, moeten ze soms in quarantaine. In de tijd van de pest droegen slachtoffers een witte lap of een witte stok waardoor gezonde burgers uit de buurt bleven. Voor het huis van een pestlijder werd een bos stro gelegd. Als iemand in zo’n huis stierf, werd het huis goed gelucht en schoongemaakt. Alle bezittingen werden verbrand.

R	A	C	P	S	I	R	R	A	H	R
O	R	A	E	S	U	M	M	E	R	E
S	D	M	R	S	U	N	G	A	M	T
I	N	I	P	M	A	C	S	M	A	S
E	I	L	S	H	A	M	I	S	H	I
D	R	A	A	P	I	U	L	V	I	L
N	J	O	S	I	E	J	O	H	N	S
I	O	N	S	L	A	H	K	A	J	I
B	A	G	S	I	V	B	O	L	B	R
O	E	J	O	N	A	T	H	A	N	H
R	S	M	R	O	W	T	N	I	L	C

BLOBVIS
CAMILA
CHRISLISTER
HAMISH
HARRIS
INDRA
JAKHALS
JONATHAN
JOSIEJOHNS
LINTWORM
LIVLUIPAARD
MAGNUS
ROBIN
ROSIE
SAMSCAMPI
SUMMER

Oplossing

p	e	r	s	o	n	a	g	e	s
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Mensen uit het boek die niet in de woordzoeker voorkomen:
Mr Wingnut, Rupert, Gary, Martin, Lucas, Ramona, de breipenoma’s en prikkniemannen (uit de bus), de ijswinkeljuffrouw. Als je Aurora of Pandora had genoemd, krijg je per kip een halve punt.
En ook voor Seamus de kat.

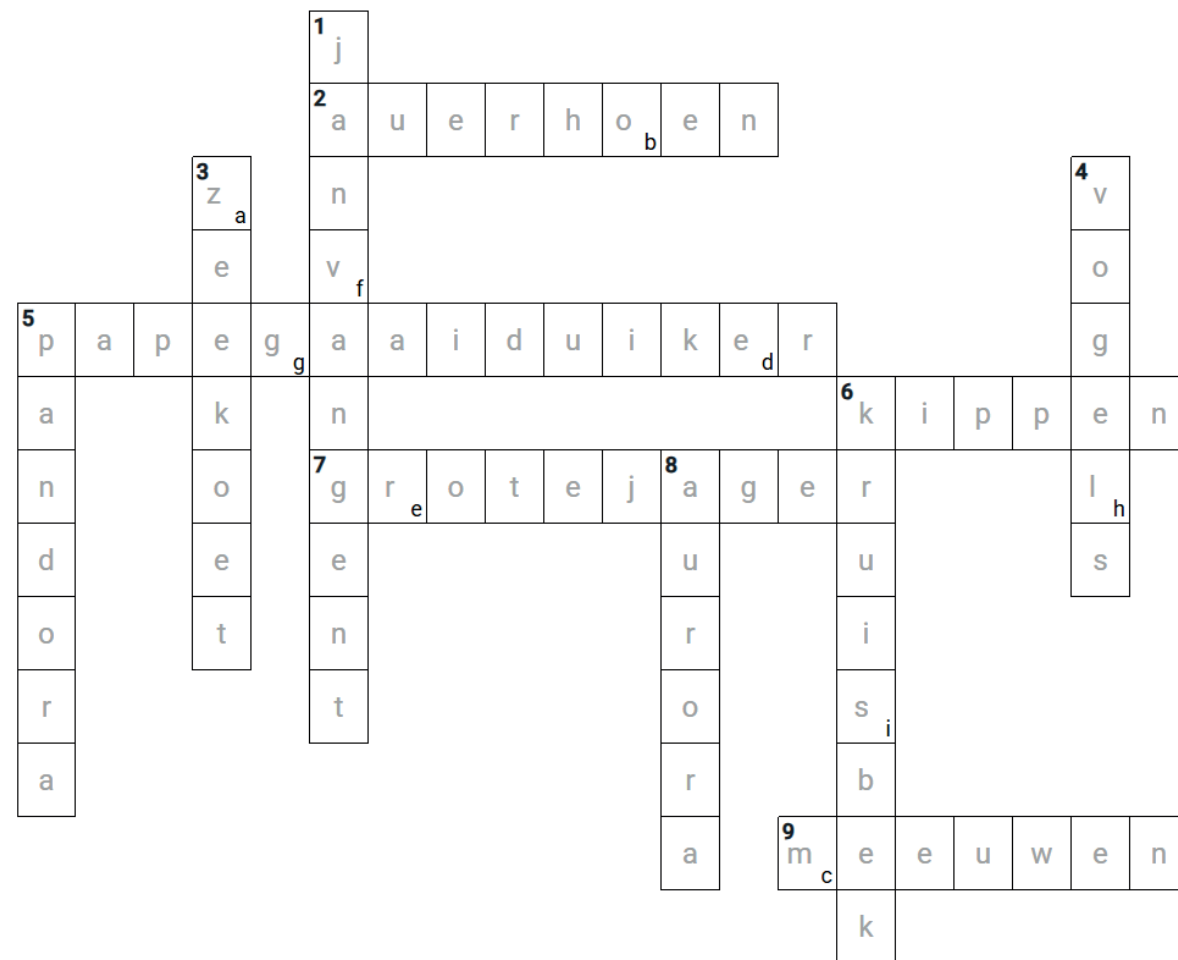
KRUISWOORDPUZZEL

Horizontaal

2 grote zwarte boskip **5** vogel die op een clown lijkt **6** waar Summer veel van houdt **7** bruine roefmeeuw
9 bekendste strandvogels

Verticaal

1 zeevogel met virusiris **3** zeevogel die op kliffen broedt **4** waar Harris dol op is **5** kip die uit een doos springt **6** vogel die dennenappels openbreekt **8** kip die naar het Noorderlicht vernoemd is

a z b o c m d e e r f v b o g g d e h l i s

SUDOKU

1	4	9	7	8	3	6	2	5
5	8	7	2	6	4	9	1	3
6	3	2	9	5	1	7	8	4
3	1	4	5	9	7	8	6	2
7	9	6	4	2	8	3	5	1
8	2	5	3	1	6	4	7	9
9	7	1	8	4	2	5	3	6
2	5	8	6	3	9	1	4	7
4	6	3	1	7	5	2	9	8

9	6	2	8	5	4	1	7	3
8	7	4	6	3	1	5	9	2
5	1	3	9	7	2	6	8	4
2	8	5	3	4	6	9	1	7
6	3	1	2	9	7	4	5	8
7	4	9	1	8	5	2	3	6
1	2	7	5	6	8	3	4	9
4	9	6	7	1	3	8	2	5
3	5	8	4	2	9	7	6	1

3	6	5	7	2	9	4	1	8
4	2	7	3	1	8	9	6	5
8	9	1	4	6	5	3	7	2
5	4	9	2	7	3	1	8	6
7	8	6	1	9	4	2	5	3
2	1	3	8	5	6	7	4	9
6	3	8	9	4	7	5	2	1
1	5	4	6	3	2	8	9	7
9	7	2	5	8	1	6	3	4

9	5	2	4	8	1	6	7	3
6	4	3	7	9	5	2	1	8
7	1	8	6	2	3	9	5	4
4	7	1	3	6	2	8	9	5
2	8	6	5	1	9	3	4	7
3	9	5	8	4	7	1	6	2
5	6	7	1	3	8	4	2	9
8	2	4	9	5	6	7	3	1
1	3	9	2	7	4	5	8	6

9	3	1	7	8	2	5	6	4
4	7	5	1	3	6	2	8	9
6	2	8	4	9	5	3	1	7
3	9	2	5	7	1	8	4	6
5	6	4	9	2	8	1	7	3
8	1	7	3	6	4	9	2	5
2	4	6	8	5	3	7	9	1
1	5	9	2	4	7	6	3	8
7	8	3	6	1	9	4	5	2

6	3	7	2	1	4	9	5	8
1	8	2	5	3	9	7	6	4
9	4	5	7	6	8	1	2	3
2	1	8	6	7	5	4	3	9
7	5	4	3	9	2	6	8	1
3	9	6	8	4	1	5	7	2
4	2	3	9	5	6	8	1	7
8	6	1	4	2	7	3	9	5
5	7	9	1	8	3	2	4	6

